

rodnost brez ozira na vero! — kako li zamoremo to napraviti? Nam se to ravno toliko dozdeva, kakor ako bi kdo rekel: človek delaj; pa dela naj tvoja duša brez ozira na teló; — ali naj dela tvoje teló brez ozira na dušo. Kako hočeš to? Loči dušo od telesa in mrtev si in celó nič delati ne moreš. Duša in telo, živo zvezana, sta ravno ena oseba — eden človek, ki nosi odgovornost za vsa svoja dejanja, dušna in telesna. — Zdaj pa reci katoliškemu Slovencu: zdaj delaj kot katoličan brez ozira na Slovenca; zdaj pa delaj kot Slovenec brez ozira na katoličana. Kako hočeš to? kako hočeš sam v sebi ločiti katoličana od Slovenca? Naslov tega bandera tedaj družega ni, kakor sleparija za kratkovidne duhove; nastavljena limanica za bebce, na katero se pa nijeden razsvitljen in vesten katoličan ne vsede.

In tretje je to, da nam mnoge skušnje, ki smo jih zlasti zadnji čas doživeli, jasno kažejo, da onim, ki nam to bandero kažejo, prav za prav z njim še resnica ni; kajti sami ne držé tega, kar so na bandero zapisali. Znano je namreč, da so naši konservativni rodoljubi itak dolga leta z liberalnimi složno delali na narodnem polji. Liberalci jim ne morejo očitati in jim tudi niso očitali, da bi bili v katerikoli točki nezvesti postali narodnemu programu, in vendar so jih povsod, kjer so le mogli, spodbijali in si prizadevali, jim vzeti ves vpliv na javno življenje. S tem pa jasno pričajo, da jim samim ni resnica s svojim banderom; kajti ko bi to bilo, bi jim bil kat. duhovnik, ki poleg svojega rodoljubja ves gori za svoj cerkveni poklic, enako ljub tovarš, kakor zdravnik ali advokat, ki poleg svojega rodoljubja vsa gorita, eden za zdraviteljsko učenost, drugi pa za paragrafe zakonskih knjig. In če bi jim dali tudi veljati, da resnično hočejo po tem načelu delati, kažejo vendar v svojem djanji, da jim je to nemogoče, ker v tem, ko kličejo: „rodnost brez ozira na vero!“ — se vendar sami nehoté vedno na vero ozirajo; kajti le kar zavolj vere jim mrzé določni katoliški možjé, naj bi bili sicer še toliki rodoljubi. In tako so možje te stranke sami najboljši djanski dokaz za resnico tega, kar smo zgoraj rekli, da je ravno tako nemogoče narodno vprašanje ločiti od verskega, kakor nam je nemogoče, da sami v sebi ločimo Slovenca od katoličana. — Bandero te stranke tedaj nič družega ni, kakor zapeljiva zanjka, določnim katoliškim rodoljubom nastavljena, da bi zatajili svoje verske in cerkvene dolžnosti, in vrh tega še verskim mlačnežem kakor hlapci pri delu pomagali, ko na narodnem polji med čisto pšenico rodoljubja sejejo pleve in zel onega vrtoglavnega liberalizma, kateri ni ne tič ne miš, ampak spaka vsega zdravega in doslednjega mišljenja, vir vseh homatij in nesreč, v ktere je uboga Evropa zabredla in se dalje bolj vgrezuje, in pravi oče onega rdečega socializma, ktere bo morebiti že v kratkem njegovo dedšino nastopil na razvalinah podrtih cerkev in porušeni prestolov. Pod to bandero tedaj katoličani, ki se svojih verskih dolžnosti zavedamo in ob enem tudi zdravo pamet še čislamo, nikakor ne stopimo; — na tem mestu toraj je tudi porazumljenje in sloga nemogoča.

Tedaj poskusimo drugo pot, in poglejmo bandero, ki ga konservativni, to je, določno katoliški rodoljubi v rokah držé z napisom: „Narodnost po sv. veri posvečena“. Kazaje na ta napis prijazno vabimo možé prve stranke rekoč: ker mi ne moremo stopiti pod vaše bandero, stopite vi pod naše. Narodnost je itak na našem kakor na vašem banderu zapisana; da vam pa mi ponujamo narodnost celó posvečeno, potem menimo, na svoji ceni ni zgubila, ampak le pridobila. Pa pravite: beseda vera nas žali. Poglejmo, — odkritosrčnost in resničnost veljá.

Vprašamo vas: ste li katoličani? Vi rečete, da. — Hočete katoličani tudi ostati? Vi zopet rečete: dá. — Dobro! če so te besede iz vaših ust odkritosrčne, kaj vam tedaj brani stopiti pod naše bandero in se pod tem banderom z nami zediniti? — Pa vi rečete: katoličani sicer smo in ostati hočemo, ali z Vašim katoličanstvom se ne moremo sprijazniti. — Dobro; če ste res katoličani, morete tudi vedeti, da si katoličan svoje vere ne sme snovati sam iz sebe (a priori), ampak da je katoliška vera božja zaloga (depositum fidei), učeči cerkvi izročena, ktero more vsak katoličan celó sprejeti — ako hoče sploh katoličan še ostati — in nad ktero ne sme nihče nič spreminjati, tudi njen škof in njen papež ne. Če vam toraj naše katoličanstvo ni po volji, nam pa dokažite, da smo mi slovenski duhovniki v nasprotji z ono vero, ktero je katoliška cerkva od apostoljskih časov do sedanje ure po vsem svetu učila. Ako nam to dokažete, hvaležni vam bodemo in popravili bomo svoje mišljenje v verskih zadevah. Dokler nam pa tega dokazati ne morete, vas poprimemo za vašo določno besedo: da ste in ostati hočete katoličani — in vas zarotimo pri nevarnosti, v ktero naša nesloga slovenski narod paha, da vi na našo stran stopite in pod našim narodnim pa krščanskim banderom nam prijateljsko roko v spravo in prihodnjo slogo podaste. Obrnemo se tedaj do vseh katoliških Slovencev, in jih kličemo v imenu mile domovine pod bandero, ki nam obeta brambo najžlahtnejših biserov: narodnosti in vere. Edinost v veri nas pelje k edinosti v narodnem prizadevanji, in edinost v veri priklíče nebeški blagoslov nad naše narodno delo.“

Mnogovrstne novice.

* *Velikansko zver — morskega psa (Haifisch)* — so 16. dne u. m. vjeli v morji v Preluki pri Voloski (blizo Reke). Ta strašanska riba je 15 čevljev dolga in 12 čevljev široka, tehta pa 45 centov. Tacega še ne pomnijo. Bil sem pričujoč — pripoveduje pisatelj v „Danici“ — ko so vjetega morskega psa razparali; našli so v njem kosove človeka (vojaškega mornarja), glavo, vse oprsje z mesom obe nogi s čevlji, srajco, plavo haljino (bluzo) in na robu (krogeljnu) 3 rede, častno znamenje mornarsko, pa ribo delfina, ki je gotovo tehtal 3 stote, in jagnječo kožo. Vse mesto vre skupaj ga gledat, ne vé se še, kaj bodo dalje ž njim počeli.

Dopisi.

Iz nemškega Štajerja 15. aprila. R. *) — Veliko veselje je na tujem živečim Slovencem vzbudilo naznailo, da se je vendar enkrat tako potrebna naprava, kakoršna je banka „Slovenija“, na domači zemlji ustanovila. Kdor je delovanje na denarstvenem polji le količkaj opazoval, moral je težko pogrešati take domače naprave. Čestitamo tedaj gospodom, ki so se trudapolnega dela, delnice bankine domačinom v roke spraviti, poprijeli, ter jim želimo iz srca dober vspeh. Pri tej priložnosti moramo pa tudi vse narodnjake, katerih še bahanje tujcev z njihovo „inteligenco“ in „kapitalom“ ni vzbudilo, vljudno opomniti, naj s krepkim sodelovanjem temu v prihodnje tako koristnemu podvzetju k zaželenemu vspehu pripomorejo. Na zdar!

Iz Tominskega 23. aprila. — Moj dopis v 16. listu „Novic“ meril je očitno na društvo „Soča“, v ožjem pomenu na društvene kolovodje, čijih glasilo je list „Soča“. Slovenskim čitateljem pa je javna skrivnost, da ima „Soča“ še drugo glasilo v „Slov. Nar.“, kte-

*) Draga nam prijazna ponudba!

remu dopisuje. Al naj se posluževa že unega ali tega glasila, izvir je isti. V svojem 16. listu se oglašá vredništvo „Soče“ Novicam in njih prijatelju na Tominskem, češ, da „Soča“ ni širila vesti, da se je Črne obesil. List „Soča“ ne, eden njenih društvenikov pa, in prišla je ta vest potem celó v nemške časnike. Dalje „Novicam“ očita „šepasto“ slovenščino. Vsak slovensk list vsaj nekako ima svojo pisavo, — ktera da je prava, je še odprto vprašanje. Res, da „Novice“ niso našpikane z „baš“, „jedva“, „ka“, „mej“ itd., so pa tem lože umljive njim, za ktere so pisane.*) Da vrednik „Soče“ oni goriški dopis v 40. listu „Slov. Nar.“, ki je meni povod dal v „Novice“ pisati, kakor lastno dete, gorko zagovarja, tudi nekaj pomeni. Ne bi ga bilo brigalo, kaj kdo iz Gorice v „Slov. Nar.“ dopisuje, ako bi ne bila kaplja „Sočine“ vode. „Nam ni treba delati kakor delajo tisti „mi trije“, ki v „Novicah“ eden družega hvalé“ — te besede „Sočine“ me spominjajo na neko trojico, ktera iz Kranjskega prisedši hoče v Gorici gospodovati. Menda meri po svojem laktu. — Konečno naj še omenim, da jaz, ki bivam v onem kraji, ki je razsvitljenja najbolj potreben, ne umem, zakaj da vrednik „Soče“ zaradi mojega dopisa po „Novicah“ maha? Je-li misli, da je meni „Soča“ nedotakljiva? Ali se jezi zato, da so „Novice“ moj dopis sprejele? In kako da ljubljanske reči, celó kranjski deželni odbor v odgovor na moj dopis pritira! — Ta logika mi je nova! Vidi se, da mu je edino na tem, da le udriha, naj zadene, kogar zadene, kakor vinjen človek, ki insultira vsacega, kogar na poti najde! — Zdaj pa samo še to:

„Treba je vse poznati, a vsega ne imenovati“, velí pregovor. Dopisniki v „Sočo“ in v „Slov. Nar.“ pak govoré o nas Tomincih, osobito o Winklerju, kakor da bi njihovo mnenje bilo naše mnenje. Res, da vsak svoje misli imeti smé; al vsak vé, kaj mu je prav, kaj ne; o koristih naše hiše ne bomo „Soče“ za svet vprašali.

Iz Trsta 30. aprila. — (Rojanska čitalnica) napravi 12. dne t. m. besedo s predstavo igre „Ženin od gladi“ in umetnim ognjem. Vljudno se vabijo vsi častiti udje. Črnomelj 23. aprila. (Čitalnica; mestni zastop.) Preteklo nedeljo je naša čitalnica zopet napravila veselico z obilnimi udi in gosti. V gledališki igri „Kteri bo?“ smo opazili izvrstne dve moči: gospodičino Šusterjevo in gospodičino Šeringarjevo; očitna hvala jima! Čeravno so zaslužili hvalo vsi gospodje igralci, moram vendar še posebno omeniti, da g. Perše je „doktorja“ tako dobro delal, da smeha ni bilo ne konca ne kraja. Srčna hvala gré gosp. Medicu, da je rolo „Štefka“ še le 24 ur pred igro prevzel, pa jo vendar jako dobro

*) „Novice“, po kterih se je marsikdo slovenščine naučil in ktere se pač nikdar ne bodo slovenščine od „Soče“ učile, se doslednje ogibljejo onih „novotarij“, ki družega niso, kakor enoletne rastline, ki si jih izmisli ta ali uni, za njim pa potegne množica pisateljev, ne vedé, zakaj. Če tudi nekteri o slovnici slovenski nimajo ne sledú ne tirú, pisarijo one enoletnice, češ, „zdaj smo pa že „na vrhuncu abecedarske slave!“ To niso le prazne besede; to govorimo iz obilega lastnega prepričanja. Pred malo leti niso naši tiskarji ne desetine toliko črk i in j potrebovali, kakor jih dandanes potrebujejo, kedar tiskajo nekterih pisateljev sestavke. Leta 1864. menda je bilo, ko je pismenka i kakor toča bila na vse besede; tako smo brali: „gospoda, na zdravlje!“ „klobukovo perije“, „veselije“. „mir gospodije!“ „ciganije“ itd. itd. Nekoliko časa je tega i bilo kakor je ogršice včasih med ajdo. Zginul je ta plevel. Potem se je prikazala črka j, ktere je danes v nekterih spisih vse polno. Naša poštena ni in niso, kakor ju narod izgovarja v večini, zatrla sta v nekterih spiskih nej in nejso; al tudi to ni trajalo dolgo, in prikazal se je nij in nijso, umetnostij namesti umetnosti, rečij namesti reči, jedij itd. „Novice“ se nikdar niso brigale za te „novotarije“, dobro vedé, da vse to je le od danes do jutri, zato pa so se za-se tudi ogibale teh enoletnic, pustivši jih le takim svojim dopisnikom, kterih srce je začasno na-nje privezano. In še danes bile bi pustile te stvarce na miru, ako ne bi je bil omenil čestiti naš dopisnik. Vred.

izvršil. Bog daj, da se mu trdno zdravje povrne in ž njim zdatna moč ohrani našemu gledališču. — Donesek te veselice, namenjen dramatičnim potrebščinam, je bil precejšen; zato se zahvalujemo vsem udom in gostom za prijazno podporo. — Če čitalnica binkoštno praznike zopet napravi kako veselico, gotovo jako vstreže mnogim željam; zato le marljivo naprej z domačo Talijo! — Kakor lepo pa napreduje narodna stvar pri nas, tako nazaduje občinski zastop po razdoru, ki je med županom in njegovimi tremi privrženci (Virant, Pavlin in Šprajcar) in pa med drugimi deseterimi. Ali ona trójica z županom vred ne vidi, da je ž njimi vse nezadovoljno, a vendar se kot smola držé krmila? Najnazadnje bode Črnomelj vendar le Črnomelj ostal! Evo! mal obrisek, kako se zdaj pri nas županuje, ker pritožba večine odborove za razpust sedanjega zastopa še ni rešena. Župan razpiše sejo k sebi, — ker je pa odbor zaradi tehtnih vzrokov drugo pisarnico odločil, pride 10 odbornikov v novo pisarnico, župan in njegovi gori imenovani 3 „prijatelji“ pa gredó k županu! Se ve, da oni 4 ne morejo nič skleniti, večina 10 odbornikov pa brez župana tudi ne. Ali ni to res lepa mešanica? Bralci vprašajte se sami: s kterimi boste potegnili? z manjšino ali z večino? In ravno o tem vprašanji ni rešenja pričakati. Ali se občinska postava od 17. svečana 1866. l., posebno njen §. 28. ne pozná? Najbržeje da se poznati noče. Po takem pa nastane vprašanje: kdo bo pa druge postave spoštovati imel? Letos bi imel po navadi poljak (poljski čuvaj) postavljen biti; župan je hodil po krčmah in hišah odbornikov poprašavat, kako so zadovoljni? Je li to spodobno za mesto? Ali pa je tudi pošteno to, da se baha, da on mestno blagajnico zaklada? On, se ve da lahko zaklada, ker v 48 urah 20.000 forintov premore! Mi pa vendar-le dobro vemo, da je velik siromak, kakor nas drugih več. To je za mesto sicer razžaljivo; ker pa ga poznamo, da ni kos županstvu, prenašamo vse njegove brklarije, trdno prepričani, da bode enkrat konec tej anarhiji mestnega sedanjega zastopstva.

Iz Kranja 29. aprila. — Prihodnjo nedeljo 5. maja ob 5. zjutraj napravita čitalnica in „Gorenski Sokol“ svoj prvi izlet na goro sv. Jošta.

Iz Ribnice. — 23. dne u. m. so nas Ribničane zapustili prečastiti g. Anton Zorec, duh. pomočnik in predsednik naše narodne čitalnice. S svojo posebno gorečnostjo v opravljanji težavne duhovske službe, s svojo dobrotljivostjo in prijaznostjo v navadnem občevanji so si pridobili prečastiti gospod verno vdanost in iskreno ljubezen vseh Ribničanov in ni se čuditi, da se je pri očitnem slovesu zadnjo nedeljo pred odhodom utrnila marsikaka vroča solzica in da se je na dan ločitve zbrala obilna množica ljudi svojemu zvestemu prijatelju zaklicat zadnji „Bog Vas obvaruj!“ Pa ne samo kot izvrsten duhovnik, temveč tudi kot navdušen buditelj narodnega gibanja, kot prvi načelnik naše narodne čitalnice si je gosp. Zorec nabral velike zasluge. Predsedoval je čitalnici od njenega spočetka do sedaj — in kaj se pravi „predsedovati“ na deželi mlademu društvu, ki se je komaj povilo, ki ima med svojimi udi večidel neizvedene priproste ljudi, ki vsi gledajo le na predsednika in njemu prepusté vso skrb in vse delo, — to vé edino le isti, ki je sam nosil to breme. Spoznali so pa to tudi čitalničarji in so svoje spoštovanje in svojo hvaležnost pokazali gosp. predsedniku pri odhodu njegovem na samostojno duhovnijo Žalino. Dvignili so tribojno zastavo in ga sprejmili ž njo do Velikih Lašič. Jako ginljivo je bilo slovó od predragega gospoda, vrlega narodnjaka, ki je obljubil tudi zanaprej ostati ud čitalničin in jej je zagotovil bogato podporo. Čast takemu možaku! V znamenje največjega spoštovanja, blagi

gospod Anton, naj Vam še enkrat zakliče cela fara ribniška: „Srečni!“ „Z Bogom!“ — naj Vam, častiti gospod predsednik, zadnjikrat zagromí ribniška čitalnica: „slava!“

Iz Ljubljane. — Radovedni smo čakali te dni razsodbe c. kr. državne sodnije dunajske o pravadah dveh. Ena je bila ta, da ljubljanski mestni odbor se brani, deželnemu zakladu plačati stroške preteklih let za mestne bolnike v ljubljanski bolnišnici in je zarad tega pravice iskal pri državni sodnji; druga pa je bila ta, da je tržaški deželni zástop tožil kranjski deželni zástop, ki noče plačati stroškov za take nezakonske otroke (najdence), ki niso bili v porodnišnici tržaški rojeni, ampak zunaj nje v Trstu ali kje drugod. Deželni odbor kranjski v obeh pravadah je zastopal gosp. dr. Costa, deželni naš odbornik in advokat. Rzsodbo je sodnija razglasila v pondeljek. Zavzeli smo se, da je visoka sodnija zdaj prvo pravdo drugače rzsodila kakor lani in deloma prav dala mestni tožbi, in to o tem, da od leta 1866. začeni se ima plača na dan za bolnika računati le po 52¹/₂ krajc. (ne tedaj po 60 kr.) in deželne priklade mestne (kolikor spadajo na bolnišnične stroške) se imajo vračunati v ta znesek; odbila pa je državna sodnija zahtevanje mestnega odbora, da bi se mu povrnilo že plačani zneski od leta 1851. do 1865. leta in da bi se deželni zbor prisilil v gotovem času definitivno uravnati bolnišnično tarifo. Po takem dobí mestni odbor veliko manj, kakor je pričakoval in kolikor je deželni odbor v svojem času v deželnem zboru mu ponujal, kar pa so odbili Auersperg, Apfaltrern in Kromer. — Veliko neugodnejše je iztekla tožba tržaška; sodnija se je izključljivo le prijala postave leta 1868., povdarjaje, da c. kr. dvorni dekret od leta 1841. — naša bramba — je bila dana le za doljno Avstrijsko. Ali ne kaže to prav očitno, da je dunajska vlada že od nekdanj špogala federalizem, ki se ga dandanes tako strašansko boji; vsaj je v istih zadevah ločila deželo od dežel!

— (Iz deželnega odbora 26. aprila.) Plačilu učitelja ljudske šole v Bruznicah je deželni odbor dovolil iz normalnega šolskega zaklada letni donesek 100 gold. od l. 1874. začeni. — Ker c. kr. ministerstvo za grajenje Save pri „Gorenji Savi“ vstric Kranju ni nobene podpore dovolilo, se je deželni odbor obrnil na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, da ono z dotičnimi vasmí, katerim Sava škodo dela, o tej zadevi obravnava in dogovori: koliko dela in stroškov bi na-se vzeli.

— (Kozavih ovác v Istri), zavoljo kterih so kranjske ovce ondi zaprte, je po dopisu c. kr. tržaške vlade od 24. aprila čedalje manj. Po zadnji preiskavi so našli v isterskem Črnem vrhu (Vertinegljo) le 3 hudó kozave ovce, ki so se pa koj pobile in zakopale; v Jelovcah je zdaj le še ena sama bolna. Po takem je pričakovati, da bode kmalu konec bolezní in zaprtiji.

— (Dvoje posebno lepih mladih Sufolških mrjaščekov čistega plemena) je na prodaj pri predstojniku kmetijske podružnice v Gradacu blizo Črnomlja gosp. Homaču; eden je 8 mesecev star, drugi pa 2. Naj se pismeno obrne do g. Homača, kdor si želí zarediti izvrstno to angleško pleme.

— (Na korist siromakom notranjskim in dolenskim) v soboto napravljena predstava je deželno gledališče napolnila v vseh prostorijah; vspeh vseh predstav, posebno pa operete „Gorenski slavček“, bil je jako částen. Gospodičina Podkrajšekova je nastopila prva in govorila sledeči prolog, ki ga je gospá Lujiza Pesjakova na prošnjo odborovo složila in ki je občinstvu v miločutni besedi razložil blagi namen te predstave, po narodnih društvih napravljene:

Prijazno gledal stvarnik je mogočni
Na milo domovino nam predrago,
Ker lepa je, da skoraj njej enake
Ne najdemo na krasnem širem sveti.
Kedó prebival v gajih je gorenjskih
In tamo čutil čara nij narave?
Kedó pozabil naše bi planine?
Kedo v srcah videl je čistejših
Podobo bolj cvetočo še bregóv? —
Komú neznani čudeži bi bili,
Ki Nótranjec jih svoje imenuje?
Jezéro, kjer veslá ponoči ribič,
Kjer lovsko petje se glasí veselo
In kjer duhteče kmet senó kosí;
Šumeča „Reka“, ki do mórja teče
In ki izgine in se spet prikaže;
In hrib očarani, kjer stanovanje
Mamljivo je izginilih nam Vil? —
Kedó nij bil v vinógradú vesel,
Ki pridni ga Dolenjec obdeluje?
Komú prijetni ne bi bili logi,
Zeleni griči, trate in livade,
Katerim Sava moči cvetna tlà? —
Dà! lepa domovina nam je draga
Obdárjena sè čudi in s krasoto,
In zvesta, mila je in dobrotljíva —
In vendar se nesreča polastila
Preljube je, in nedrije njej blago
Bolesti krik zdaj trga tisočerni.
Tam iz dežele Nótranjske se žene,
Čez gore se razlega in ravnine
In na Dolenjskem mu odmeva jek.
Al slišite izdihljaje tožeče
In srce trgajoči jok — in oj!
Obup, ki vmes glasí se grozovito? —

Poglejte v revno kočó
Kakó pustó je tam,
Nij ognja na ognjišči
In prazen, gol je hram.
Kakó medleva mati,
Ker polmrtev leží
V naročji jej dojenec
Z udrtimi očmi.
Da mogla bi rediti
Sè srčno ga krvjó —
Gotovo bi spet cvelo
To detece ljubó!
Starejši sinček toži:
„Imel bi kruha rad,
Le malo daj ga, oče,
Prestrašna bol je glad“.
In križem rok poslušá
Brezupen in bolán
On, ki poprej je delal
In trudil se ves dan.
Nikoli se kalilo
Mu bistro nij okó,
A zdaj solze pekoče
Čez lica mu tekó.
Le ded slabotni, sivi
Molčé se veselí,
Ker čuti, da bo kmalu
Tam, kjer uboštva nij! — —

Narisala prizorov vam enakih
Bi, žalibog, še lahko sto in sto,
Vendár čemú? — saj dosti je, če rečem,
Da vbogi, ki morí jih grozno zlo,
Rojaki nam so vrli in prezvesti,
Da so sinovi domovine vsí,

In da se ona, kakor mati vsaka
 Z otroki joče, ž njimi da trpi.
 Na pomoč kliče brata nas nesreča,
 Otetbe njega prosijo solzé,
 Tožeča reva steza hrepeneča
 Do brata zaupljivo zdaj roké.
 In klicala ne bo zastonj sirota,
 Trenotek ta oznanja to glasno,
 Saj davnoznana vaša je dobrotá
 Postavila si znamenje novó.
 O hvalo vam, ki ste se tukaj zbrali,
 Pričaje, da ljubezen plameni,
 Ki domovini ste jo skazovali
 In ki za-njó naj večno v vas žari!

Po prologu sledila je s častnim deželnim darilom poslavljená opereta, ktereje besede je složila gospá L. Pesjakova, glasbo pa gosp. A. Förster, ki je bila — in to po pravici — navdušeno sprejeta. Dogodba operete, ki ima imé od deklice, ki tako lepo poje kot slavček, se vrší pod Triglavom; krasen idiličen prizor je, prava národna igra, ki nikjer ne žali nravnosti, kakor je to navada pri operetah francoskih in nemških današnjega časa. Iz tega ozira je djanje res „mager“, kakor „Laibacherica“ pravi, ker ne kaže — debelih golih stegenj. In prav zato še posebno častitamo gospej pisateljici, ki po slovstvenem delovanji zasluži lični laborovi venec, ki ga je danes prejela. — O muziki, ki jo je zložil našim bralcem dobroznani gosp. Förster, se povračamo na rabsodbo 3 českých učenjakov v Pragi, v „Novicah“ naznanjeno, ki so vsako sekirico Försterjeve skladbe pretresali in soglasno izrekli, da je v vsacem oziru izvrstna, popolnoma vredna prvega darila. Gromovita hvala, ki je njegovi kompoziciji donela, je potrdila to rabsodbo. Se vé da, kdor je tudi v glasbi želel lahkokrilatih napevov za ples ali godbe Offenbachove, ni je najdel v vzvišenih melodijah, ktere večidel vladajo v tej opereti. Zaslužil je tedaj kot pravi mojster skladbe venec, ki so mu ga podali rojaki njegovi Čehi, družega pa njegovi častitelji Slovenci. — Ker pa je muzika umetna, je tedaj tudi težka, včasih prav težka, zato ne smemo močí diletantov meriti z mero gledaliških pevk in pevcev. Kdor tedaj iz tega ozira pravično sodi, bode nam pritrnil, da gospodičina Rosová (ki je zaslušila venec priznanja že zavoljo svoje radovoljnosti, s ktero je prevzela rolo Minke in arijo za sceno res angeljsko pela), gospodje Nollí, Meden, Pucihar, in pevci in pevke v zboru, so zaslužili živo pohvalo, pa tudi gospodičina Potočnikova kot interesantna Francozinja, gospodičina Podkrajšekova kot skrbna mati in zmirom komični gosp. Kajzel. — Nezadovoljnim nekterim dandanašnjim nemškim gostom pa rečemo le to: „geht hin und macht es besser!“ Končala pa se je predstava s produkcijami „Sokola“, v kterih so se posebno odlikovali gospodje Schweiger (novi načelnik), Gintar in Juvančič. Občudovali smo res njih izurjenost telovadsko. — Zadovoljno z vsem je zapustilo občinstvo gledališče, v kterem se je danes za dobrotni namen nabralo čistega dohodka 134 gold. 40 kraje.

— (Slovensko gledališče.) Na korist priljubljenega komika dramatičnega društva gosp. Kajzela se bode jutri, četrtek 2. maja v deželnem gledališči predstavljala „Županova Micka“, v kteri beneficijant dela „Glažka“, potem prizor „V nedeljo pri gledališki kasi“ in vesela igra „Medeni tedni“. — V nedeljo 5. maja se bode ponavljala na korist mnogocenjenemu igralcu dramatičnega društva gosp. Šmidu z veliko pohvalo prvokrat sprejeta igra „Turki pri Sisku“. Nadejamo

se obilo polnega gledališča in to temveč, ker to ste zadnji slovenski predstavi letošnje sezone.

— (Pobirki iz časnikov.) Res smešno je, če se bere, kako decemberski lakaji možé, ki dandanes vladno krmilo v rokah imajo, povzdigujejo s tem, da v blato teptajo možá, čegar geslo je: zadovoljnost vseh narodov avstrijskih in po njej mir v Avstriji. Tako je te dni dunajska „Presse“ psovala slavostni sprejem bivšega ministerskega predsednika grofa Hohenwarta na Notranjskem, ko se mu je poklonila velika množica rodoljubov na kolodvoru Št. Peter-skem in na svojo grajščino v Ravne potujočega grofa pozdravljala z navdušenimi živio- in slavaklici. In kaj je rekla žolčasta „Presse“? „Da mora vendar-le bridko biti odstavljenemu ministerstvu — je rekla — ako potovaje (als „Wanderprediger“) prodajati mora svojo modrost“. — Ne, ne, ohola „Pressa“! vsaj vemo, da po vseh udih čutiš, da glorijska centralistična ne more dolgo trpeti in da Avstrija, ako hoče priti do miru in sprave, mora na čelu imeti ministre, kterim geslo je „pravica vsem narodom in deželam“. Zato vsak v resnici lojalen Avstrijan z vrlimi našimi Notranjci navdušeno ponavlja živio-klice besedam grofa Hohenwarta, ki jih je 16. in 17. dne t. m. izustil na Krasu, rekši: „res sem prepričan, da v Avstriji je le vlada taka mogoča, ktera si prizadeva pomiriti in zadovoljiti vse dežele in vsenarode in po tej poti vresničiti in ustanoviti pravo“. — „Triesterica“ je o opisu unidanjega zbora „pisateljev slovenskih“ v Ljubljani, kterege, kakor pravi, se je udeležilo 20 žurnalistov in pisateljev, zapazila, da pisateljev „stranke“ Bleiweisove in Jeranove ni bilo blizo. Če je dr. Bleiweis kje zraven, brž pravijo „žurnalisti“: „povsod mora biti!“ — če pa kje ni, pa brž opazijo: „ni ga bilo!“ „Na Dunaji — nam je rekel dr. Bleiweis — je tudi društvo pisateljev, kteremu imé lepo je „Concordia“; kedar bodo Slovenci sopet si tudi osnovali društvo z naslovom „Sloga“, onda pristopi tudi on, in — „Triesterica“ ne bode ga pogrešala. „Tagblatt“ je te dni o banki Sloveniji iz nekega obskurnega časnika prinesel, kteremu se na čelu bere umazana zavidnost. Po takem morajo vendar-le „tolsti cmoki“ biti, ki so jih dozdej žrli tuji želodeci! Kar se pa „leitende Persönlichkeiten“ tiče, naj bi „oče“ nesramnega spiska pred vsem vrtal v svoje obisti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Deželni zbor česki v Pragi se je tedaj 24. aprila pričel — brez Čehov. Namesti da bi v zboru bilo 241 poslancev, jih je le 149, samih ustavoverskih Nemcev, — federalistov Slovanov ni nobenega vmes. Zato sta se prav kakor ironija glasila govora v českem jeziku, s kterima sta general-namestnik Koller in deželni glavar knez Karlos Auersperg pričela nemški zbor, ki se bode menda že ta teden končal, ker 7. dne t. m. se ima sopet začeti državni zbor na Dunaji. Decemberskim centralistom, ki veselja vriskajo o začasní zmagi ustavovercev, je „Reform“ te dni živo resnico v obraz povedala, rekši: Krotite si svojo nezmerno radost! Spomnite se Napoleona I., ki je z svojo armado predrl v Moskvo, mislé, da zdaj je cela Rusija njegova. Al car Aleksander I. ga je zavrnil rekoč: „za Rusijo se zdaj še le prav prične vojska!“ Tako je tudi s sedanjo zmago decembristov na Českem; zdaj še le se začne borba državopravne in narodne opozicije.

Listnica vredništva. Gospodu „iz Kan. doline“: Odložili smo za zdaj, ker so „Nov.“ v zadnjem listu le na kratko odpravile stvar.